

Jak żyć w zgodzie ze zwierzętami?

Przed zajęciami

Dla nauczyciela

Przygotuj się do zajęć

Zapoznaj się z tematem zrównoważonego rozwoju, czytając artykuły „Bioróżnorodność - istota zrównoważonego rozwoju” oraz „Geneza i istota zrównoważonego rozwoju”. Artykuły znajdziesz do pobrania pod przyciskiem wiedza dla nauczyciela.

W jednej części sali ławki ustaw tak, by uczniowie mogli pracować w zespołach, w drugiej zsuń ławki tak, by można było przygotować makietę. Przygotuj materiały potrzebne do zajęć. Informacje o nich znajdziesz pod przyciskiem spis materiałów. W drugiej części lekcji uczniowie będą konstruować makiety zrównoważonego osiedla, wsi lub dzielnicy miasta. Zapewnij im materiały plastyczne wg swojego uznania, te podane w spisie materiałów potraktuj jako propozycję.

Dla ucznia

Zadanie przed zajęciami

Przywołaj w pamięci jakąś miłą chwilę, którą spędziłeś w otoczeniu przyrody: zabawę nad rzeką, spacer w lesie, czy piknik na łące itp. Swoje wspomnienie możesz przedstawić w formie graficznej.

Na lekcję przynieś także materiały plastyczne, które mogą przydać się podczas konstruowania makiety (klocki, sznurki, taśma, papier kolorowy, bibuła itp.).

Na zajęciach

Film

Jak żyć w zgodzie ze zwierzętami?

Wyświetl film, w którym dr Piotr Klepacki opowie o wymarłych i zagrożonych gatunkach zwierząt. Po obejrzeniu filmu porozmawiaj z uczniami. Możesz wykorzystać pytania:

Dlaczego niektóre zwierzęta wyginęły?
Jakie zwierzęta udało się uchronić przed wymarciem?
Co to jest siedlisko?
Dlaczego powinniśmy dbać o odpowiednie środowisko życia zwierząt?

Rozbudzanie wyobraźni

Odgłosy przyrody

Zaproponuj uczniom chwilę relaksu. Poproś, by zajęli wygodne pozycje. Zapowiedz, że przez jakiś czas będą słyszeć różne dźwięki. Jeśli rozpoznają czyj to odgłos, mogą o tym powiedzieć na końcu ćwiczenia.

Na koniec zapytaj dzieci o ich wrażenia:

Czy to było przyjemne ćwiczenie?
Z czym wam się kojarzyły usłyszane odgłosy?
Czy obudziły jakieś wspomnienia? Jakże?

W tym miejscu możesz nawiązać do zadania domowego i porozmawiać o pozytywnych doświadczeniach dzieci w oparciu o rysunki, które stworzyli.

Ten moment lekcji jest bardzo ważny z punktu widzenia wytworzenia chęci ochrony przyrody w ogóle. Zwracaj szczególną uwagę na bogactwo i piękno przyrody, której człowiek jest częścią.

Jeśli nie udało ci się zorganizować przed lekcją płyty z odpowiednimi nagraniami, a posiadasz dostęp do internetu – możesz skorzystać z propozycji znajdujących się w wiedzy dla nauczyciela.

Działanie

Jakie zwierzęta żyją blisko człowieka?

Rozdaj zespołom zdjęcia przedstawiające różne rozpoznawalne gatunki zwierząt. Zadanie polega na podzieleniu zdjęć na dwie grupy: zwierzęta mieszkające w towarzystwie człowieka oraz zwierzęta dzikie. Zweryfikuj wykonanie zadania, możesz zapytać:

Które zwierzęta widzicie w swojej okolicy, na podwórkach, w parkach, w drodze do szkoły?

Które zwierzęta są „odludkami”?

Zdjęcia zwierząt znajdziesz pod przyciskiem materiały dla uczniów.

Prezentacja multimedialna

Zwierzęta i ich siedliska

Przejdź od rozmowy z dziećmi na temat bogactwa i różnorodności siedlisk. Korzystaj z prezentacji multimedialnej zawierającej odpowiednie fotografie oraz z informacji zawartych w wiedzy dla nauczyciela.

W dalszej kolejności zapowiedz uczniom kolejne zadanie, które będzie polegać na dopasowaniu zwierząt z poprzedniego zadania do ich siedlisk. W górnej części tablicy przyklej grafiki przedstawiające różne rodzaje siedlisk (jedna obok drugiej). Opowiadaj dzieciom o poszczególnych zwierzętach korzystając ze specjalnie przygotowanych opisów. Ich zadaniem będzie odgadnąć, o jaki gatunek chodzi, a następnie - dopasować do siedliska. Zespoły wybierają odpowiednie zdjęcie, a reprezentanci przypinają na tablicy pod właściwym siedliskiem.

Jeśli chcemy zachować gatunki, musimy tworzyć ich środowisko życia. Powyższe aktywności pozwolą wynioskować uczniom, których komponentów krajobrazu należy użyć podczas projektowania, tak by mieć kontakt z różnymi gatunkami zwierząt.

Wszystkie materiały potrzebne do tej części lekcji znajdziesz pod przyciskiem materiały dla nauczyciela i uczniów.

Zadanie

Jakie mogą być skutki zmian w środowisku?

Zachęć dzieci, by wyciągnęły swoje drugie śniadanie – kanapki, batoniki, owoce. Następnie poproś je, by zamknęły oczy – w tym czasie podmień niektóre elementy na inne, niejadalne. Może to być np. fragment rośliny (np. ulistniona gałązka), kasztany, ale też kamień albo kawałek betonu. Następnie możesz zapytać:

Co stałoby się z nami, gdybyśmy zjedli te elementy posiłku?

Co musielibyśmy zrobić, gdyby pojawiały się w naszej diecie coraz częściej, wypierając to, co jadalne?

Nawiąż do sytuacji zwierząt. Zapytaj uczniów, co może się stać, jeśli w jakimś siedlisku zostaną wprowadzone zmiany, które jego mieszkańcom nie będą służyć. Możesz posłużyć się przykładem:

Wyobraźcie sobie sytuację, że w niewielką łąkę w pobliżu waszego domu zamieniono

na plac zabaw z dużym trawnikiem. Trawnikiem zajmują się odpowiednie osoby – specjalnie nawożą tak, by nie było ani jednego chwasta, strzygą i walczą. Czy taki zielony „dywan” – duży i zadbane – jest przyjaznym miejscem do życia dla zwierząt? Czy np. motyle lub chrząszcze znajdą tam pożywienie?

Powyższa analogia ma uświadomić uczniom, że nawet niewielkie zmiany w środowisku życia mogą zniechęcić zwierzęta do przebywania w danym miejscu. Mogą także być zagrożeniem dla ich życia. Porozmawiaj z uczniami o tym. Skorzystaj także z innych przykładów zmian w środowisku i jej skutków zawartych w wiedzy dla nauczyciela.

Dyskusja

Jaki wpływ na przyrodę ma ład przestrzenny?

W tej części lekcji posłuż się pewną metaforą. Skorzystaj z ostatniego slajdu w prezentacji multimedialnej, który przedstawia zdjęcia wnętrz różnych pomieszczeń w domu, a następnie zapytaj:

Czy na tych zdjęciach wszystko do siebie pasuje?

Czy w takim domu wygodnie się mieszka?

Dlaczego mamy w domu wydzielone pomieszczenia o pewnych funkcjach, np. łazienka, korytarz, sypialnia?

Czy wykonywanie czynności poza przeznaczonymi im miejscami ułatwiałoby funkcjonowanie domu, czy utrudniało?

Następnie wspólnie zastanówcie się nad układem miejsc funkcjonalnych w hipotetycznym miasteczku. Przykładowe pytania do dyskusji:

Czy lepiej mieć sklepy różnego rodzaju w jednym miejscu (w centrum, na rynku), czy porzucane w oddalonych od siebie miejscach?

Czy park i miejsce odpoczynku powinno znajdować się blisko hałaśliwej drogi i fabryki, czy raczej z dala od nich?

Czy mając do dyspozycji wielką łąkę lepiej postawić kilka domów obok siebie, czy domy rozrzucić na całej powierzchni?

W którym przypadku trzeba będzie zbudować więcej dróg i chodników, postawić więcej lamp ulicznych?

Jaki to ma wpływ na życie dzikich zwierząt skoro wiemy, że wiele z nich unika towarzystwa człowieka?

Podsumuj dyskusję. Podkreśl istotną rolę odpowiedniego planowania, zagospodarowania przestrzeni. Skorzystaj z informacji zawartych w wiedzy dla nauczyciela.

Praca projektowa

Jak zaprojektować przestrzeń, która zapewni zgodne życie ludzi i zwierząt?

Zadaniem uczniów jest wspólne zaprojektowanie makiety dzielnicy miasta, osiedla lub wsi w taki sposób, żeby spełniały potrzeby człowieka i jednocześnie były przyjazne dla zwierząt.

Listę proponowanych materiałów do konstruowania znajdziesz poniżej.

W zależności od tego, co jest bliższe twoim uczniom, wybierz dzielnicę miasta, osiedle lub wieś jako tło do zadania.

Opowiedz uczniom, na czym dokładnie będzie polegała ich praca.

Waszym zadaniem jest zaprojektowanie osiedla, wsi lub dzielnicy miasta, które zapewni zgodne życie ludzi i zwierząt. Każdy będzie się tam czuł dobrze i nikt nikomu nie będzie przeszkadzał. Zastanówcie się, co możecie wybudować, jakie rozwiązanie zaproponować, żeby to stworzone przez was miejsce było przyjazne dla ludzi i zwierząt.

Wszystkie grupy otrzymają zestaw materiałów do dowolnego wykorzystania w trakcie pracy.

Poproś uczniów, by zastanowili się chwilę nad tym, co powinno się znaleźć w takim miejscu, odwołaj się do obserwacji i doświadczeń z ich własnych osiedli. Pomysły uczniów zapisz na tablicy.

Czy macie jakieś pomysły co powinno się znaleźć na takim osiedlu, w dzielnicy, we

wsi? Co można wybudować, co sprawiłoby, że zwierzęta czułyby się tam bezpiecznie? Jakie zwierzęta żyją blisko ludzi? Jak możemy pomóc zwierzętom, które mieszkają na swoich terenach (np. w lesie), przez które my poprowadzimy drogę albo autostradę? Przeczytaj wspólnie z dziećmi wskazówki do projektowania osiedla, dzielnicy, wsi, które znajdują się pod przyciskiem materiały dla uczniów. Czy znajdują się tam informacje, które dzieci wymieniły w trakcie rozmowy, czy są to zupełnie nowe zagadnienia? Podsumuj to w trakcie krótkiej rozmowy.

W zależności od tego, ile pomysłów wygenerowaliście, na tyle zespołów podziel uczniów. Każdej grupie przyporządkuj zadanie oraz rozdaj potrzebne do pracy materiały plastyczne. Zadbaj, aby każda grupa otrzymała swoją kopię wskazówek do projektowania.

Prezentacja wyników pracy zespołowej

Co zaprojektowaliście?

Gdy makiety będą gotowe, poproś przedstawicieli poszczególnych zespołów o zaprezentowanie swoich pomysłów na forum klasy. Pamiętaj, żeby każdy pomysł miał uzasadnienie, dlaczego (w jaki sposób) proponowane rozwiązanie sprzyja współżyciu ludzi i zwierząt. Pozwól każdemu przyrzec się zaproponowanym rozwiązaniom.

Możesz zrobić zdjęcia przygotowanych przez dzieci projektów i stworzyć z nich galerię. Jeśli bierzesz udział w konkursie, uzasadnienia każdego pomysłu (rozwiązania), wpisz do formularza:

<https://dl.dropboxusercontent.com/s/m04ar6jz46dohu1/Formularzdoopisywaniamakiet.doc?dl=0>

Podsumowanie pracy zespołowej

Czego się dowiedzieliście?

Po wysłuchaniu wszystkich prezentacji podsumuj z uczniami ich pracę. Przykładowe pytania, które możesz zadać:

Które rozwiązanie podoba się wam najbardziej i dlaczego?
Które rozwiązanie jest najprostsze do realizacji?
Jakie działania można zastosować już dzisiaj?
Co należy wziąć pod uwagę, kiedy projektuje się całe miasto?

Rozmowa

Co to jest rozwój zrównoważony?

Na koniec lekcji spróbujcie wspólnie zbudować definicję rozwoju zrównoważonego. Zadaj uczniom pomocnicze pytania:

Co to jest rozwój?
Co oznacza słowo zrównoważony?
Jakie skutki ma wymarcie jednego gatunku zwierząt?
Co jest ważniejsze – ochrona środowiska, czy rozwój przemysłu?
Jak każdy człowiek może sprzyjać zrównoważonemu rozwojowi?

Po zajęciach

Zadanie po zajęciach

Obejrzyj swoją miejscowość

Wracając do domu ze szkoły przyjrzyj się swojemu osiedlu, wsi, dzielnicy. Czy są tam jakieś rozwiązania przyjazne zwierzętom? Porozmawiaj z rodzicami o tym, co możecie zmienić w swoim domu, żeby realizować założenia zrównoważonego rozwoju.

Scenariusze lekcji
stworzone przez:

Projekt dofinansowany ze środków:

